

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΔΕΝ ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ

Κύπρος 1974

Τα Phantom στον πρώτο και δεύτερο Αττίλα

Με τα πολλά και αλλεπάλληλα λάθη που έγιναν -εσφαλμένες εκτιμήσεις, απαράδεκτες ενέργειες και παραλείψεις- πριν και κατά την Τουρκική εισβολή, προς το τέλος της 2ης ημέρας, 21 Ιουλίου, η μεν χουντική πολιτική ηγεσία είχε παραλύσει η δε στρατιωτική ηγεσία είχε αυτοπαγιδευθεί, με τις λίγες και διχασμένες αμυντικές δυνάμεις στην Κύπρο, με την ανάκληση των υποβρυχίων του ΠΝ ενώ αυτά ήταν εν πλω και πλησίον της Κύπρου και τη μη εφαρμογή του Σχεδίου «Κ» με τα αεροσκάφη F-84F προς υποστήριξη της Κύπρου:

Ο Αττίλας Ι βρισκόταν με το ένα πόδι (προγεφύρωμα) εντός των τειχών και με το άλλο (το 2ο αποβατικό κύμα με τα βαρέα όπλα και άρματα) εν πλω προς την Κύπρο με αναμενόμενη απόβαση το πρωί της επομένης. Η αποστολή ενισχύσεων από πλευράς ΣΞ και ΠΝ ήταν πλέον αδύνατη κυρίως λόγω χρόνου. Ως μόνη εφικτή και αποτελεσματική επιλογή παρέμεινε η έγκαιρη επέμβαση της ΠΑ, κυρίως με τα Phantom, που αποτελούσαν και το συγκριτικό επιχειρησιακό πλεονέκτημα της χώρας σ' εκείνη τη κρίση.

Η εξουδετέρωση των δύο βασικών αλλά σχετικά ευάλωτων στόχων μπορούσε να επιτευχθεί με ελάχιστες αποστολές Phantom, **στο χρόνο που έπρεπε**, τις γνωστές ως Αεροπορικές Επιχειρήσεις Απομονώσεως του Πεδίου Μάχης.

Δυστυχώς, αν και η κατάσταση βρισκόταν στην κόψη του ξυραφιού η αδράνεια συνεχίστηκε. Ούτε στα α/φ του Σχεδίου «Κ» ούτε και στην προγραμματισμένη έστω την ύστατη στιγμή, Αποστολή των Phantom στη Κύπρο δόθηκε ποτέ αποδέσμευσή τους.

Στον Αττίλα ΙΙ η ανισορροπία ισχύος στο πεδίο είχε καταστεί χαώδης με συντριπτική αριθμητική και ποιοτική υπεροχή υπέρ της Τουρκίας. Η γραμμή μετώπου εκτεταμένη, με εκατοντάδες άρματα, βαρέα όπλα και δεκάδες χιλιάδες δύναμης επιφανείας. Η εξουδετέρωση μιας τέτοιας απειλής απαιτούσε αφενός **πολλές, συχνές και παρατεταμένες** αποστολές α/φών, τις γνωστές **Επιχειρήσεις Εγγύς Αεροπορικής Υποστηρίξεως**, αφετέρου ικανές φιλίες, δυνάμει επιφανείας, για εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων των πρώτων.

Δυστυχώς, ούτε το πρώτο ήταν δυνατόν ούτε το δεύτερο υπήρχε.

Στον Αττίλα Ι, τα 20 Phantom ήταν, υπεράρκετά για τις ελάχιστες αποστολές που απαιτούντο και η δεδομένη απόσταση της Κύπρου από την Ελλάδα ουδόλως επηρέαζε αυτές. Αντίθετα, στον Αττίλα ΙΙ, τα 20 α/φη ήταν πολύ λίγα και η ίδια όπου πριν αντίσταση τώρα επηρέαζε τελείως αρνητικά το είδος, το πλήθος και την συχνότητα των επιχειρήσεων που απαιτούντο.

Η όποια επέμβασή τους δεν θα μπορούσε να είναι έστω και κάπως αποτελεσματική, θα ήταν σπατάλη ανθρωπίνου και αεροπορικού δυναμικού.

Αρκετά όψιμα, 1986-88 έως 2020, προβλήθηκαν κάποιοι ισχυρισμοί, προφανώς για την εξυπηρέτηση κάποιας σκοπιμότητας, που αφορούσαν στο ετοιμοπόλεμο των Phantom και στη δυνατότητά τους να επέμβουν στη Κύπρο, ενώ κατά τη διάρκεια της κρίσης αυτά είχαν χρησιμοποιηθεί ως ετοιμοπόλεμα και ουδεμία περί του αντιθέτου νύξη είχε γίνει μέχρι τότε. Οι ισχυρισμοί ήταν: α) ότι τα α/φη και τα πληρώματά τους δεν ήταν ετοιμοπόλεμα και δεν μπορούσαν να επέμβουν στην Κύπρο και την επιστροφή τους στην Ελλάδα.

Η διαστρέβλωση της αλήθειας προφανής, η σκοπιμότητα σφόδρα πιθανολογούμενη στη (α) περίπτωση και (β) ομολογημένη στην (β) ενώ και δύο ισχυρισμοί καταρρίπτονται ως αβάσιμοι από την πραγματικότητα, την επιχειρησιακή τακτική και τη λογική.

Συμπερασματικά, στο πρώτο Αττίλα η επέμβαση των Phantom ήταν εφικτή, εθνικά επιβεβλημένη και επιχειρησιακά αποτελεσματική. Στο Αττίλα II, ενώ ήταν και πάλι εφικτή και επιβεβλημένη, δεν θα ήταν αποτελεσματική.

Ο ασκός του Αιόλου για την Κύπρο άνοιξε από την άφρονα χουντική διακυβέρνηση, η μάχη για την τύχη της χάθηκε χωρίς καν να δοθεί από την άβουλη και δειλή στρατιωτική ηγεσία και με έκβαση τον ακρωτηριασμό της επιβλήθηκε ως αναπόδραστη συνέπεια στον Αττίλα II.